

Bak Mihály: **Átvilágították a légvédelmet**

Német közreműködéssel készült a Magyar Honvédség légvédelmét átvilágító tanulmány. A NATO nem hagyott kétséget afelől, hogy Magyarország tagsága esetén először a légtérvédelem fejlesztésére lesz szükség. A politikai döntést valószínűleg csak a választások után hozzák meg, a várható költségek nagyságrendje százmilliárd forint.

A Magyar Honvédség fennállása óta - nem beszélve az egykori Magyar Néphadseregről - soha olyan átfogó vizsgálatot nem végeztek; mint ami a napokban fejeződött be a magyar és a német védelmi minisztériumi vezetés közti megállapodás nyomán - mondta el a Világ gazdaságnak a magyar munkacsoport vezetője.

A légvédelmi koncepció a NATO normáinak figyelembevételével készült. Az Észak-atlanti Szövetségben Magyarország tudtára adták: az egyik legelső feladat a magyar légtérvédelem korszerűsítése. 1999 tavaszán, a tagság kezdetén Magyarországnak a NATO normáit teljesítve kell belépnie az integrált szövetségi légvédelmi rendszerbe.

A Magyar Honvédség jelenlegi légvédelmi rendszere műszakilag elavult, és nem alkalmas a NATO követelményeinek teljesítésére – tolmácsolta az átvilágítás első megállapítását Tóth Sándor ezredes.

A leggyengébb pont a légvédelemben a vezetésirányítási rendszer. Ez jelenleg hagyományos, rádió- vagy telefonösszeköttetés útján továbbítja az adatokat, két végpontja között négy-öt perc az információáramlás "sebessége", amely azzal a következménnyel jár, hogy egy légi jármű műszerekkel mutatott és valóságos helyzete között 75-90 kilométer eltérés van. A koncepcióban rögzítik, hogy ehelyett egységes, úgynevezett valós idejű lokátor-képet kell lehetővé tenni, amelyben az észlelési idő 10-12 másodpercre rövidül. A vezetési rendszer számítógépek által vezérelt korszerű elektronikai hálózat lesz.

A légvédelem alappillérei a lokátorok. Ezek most kizárólag orosz berendezések, körülbelül kilencven darab teljesít szolgálatot. Ezen a téren a legsürgetőbb feladat az Országgyűlés által határozatban már több éve elrendelt két, nagyméretű háromdimenziós radar beszerzése, ennek költsége 30-40 milliárd forint körül várható. Üzembe helyezése után a három polgári radarral együtt a kilencvenből mindössze 8-12 harcászati lokátorra lesz szükség – mondta Tóth ezredes.

A javasolt fejlesztési ütemterv a vezetésirányítási rendszer korszerűsítését és a két nagy lokátor beszerzését tartja szükségesnek a 2002-ig tartó első etapban. Addig kerülne sor a magyarlégierő és a NATO hadműveleti központjának összekapcsolására és a szövetség vezetésirányítási rendszerébe való integrációra.

Ugyancsak azonnali feladat a polgári és katonai légiirányítós összehangolása, és ennek integrációja a NATO-éval.

A következő 15 évben még rendszerben tarthatók a magyar légvédelem föld-levegő osztályú, orosz gyártmányú rakétái, de korszerűsítésük elkerülhetetlen, miként a 28 darab MiG-29-esé is – mondta Tóth ezredes. A program ezt a 2005-ig tartó második ütemben tervezi végrehajtani.

A MiG-29-esek feljavítása szintén német segítséggel történne. A Daimler-Benz Aerospace végezte el a keletnémet hadseregtől örökölt MiG-ek korszerűsítését. Magyarországon a német céggel együttműködve a Dunai Repülőgépgyár Rt. tervezi a program átvételét (Világgazdaság, 1997. november 20., 70. o.).

A harmadik ütemben, 2005 után kerülhetne sor az eddigieken felüli új eszközök beszerzésére, például a MiG-29-esek esetleges leváltására, vagy légvédelmi rakéták cseréjére. A MiG-29-esek 2004-2005-ig tarthatók hadrendben, bár a NATO-szabvány szerinti üzemeltetés (nem időközönkénti, hanem állapot szerinti javítás) akár 30 százalékkal is megnövelheti élettartamukat, mondta a magyar munkacsoport vezetője.

Tóth Sándor ezredes hangsúlyozza, hogy az itt említett vadászgépcsere nem azonos a hosszú ideje terítéken lévő harcigép-tenderrel. Utóbbi esetében a MiG-21-esek helyett új nyugati gépekkel látnák el a légierő egy ezredét.

Az átvilágítás teljes szövege január végére készül el, együtt a rendszerjavaslattal. Tóth ezredes szerint körülbelül fél évvel később kerülhet a politikai döntéshozók elé. A tanulmányban vázolt költségekről a magyar szakember azok bizalmas voltára hivatkozva nem kívánt beszélni. Mindössze annyit árult el, hogy az igényeket fedezi a kormány elhatározása nyomán növekvő éves költségvetés. Eszerint 2001-ig a GDP 0,1 százalékaival emelkednek a honvédelmi kiadások. (Becslések alapján a teljes program jelenlegi árakon százmilliárd forint nagyságrendű kiadással jár.) A koncepciót - mondta Tóth Sándor ezredes - nyolc minisztérium vezetése és a Miniszterelnöki Hivatal közigazgatási államtitkára is megismerte.